

SIGNAT PER

El secretari general
Antoni Benlloch Ramada
16/4/2026

Antonio Benlloch Ramada, secretari general del Consell de Mallorca,

CERTIFIC:

Que el Ple del Consell Insular de Mallorca, en sessió ordinària de dia 9 d'abril de 2026, va aprovar la moció següent:

PUNT 33. EXPEDIENT: 1466553E. MOCIÓ PRESENTADA PEL GRUP SOCIALISTA AL CONSELL DE MALLORCA

Es dona compte de la moció:

REFORMA DE LA NORMATIVA DE PATRIMONI DE LES ILLES BALEARS I ENFORTIMENT DE LA POLÍTICA ARQUEOLÒGICA A MALLORCA

PRIMER. El Patrimoni Cultural és un bé públic essencial: construeix identitat, cohesió social i oportunitats educatives i econòmiques sostenibles. Les polítiques patrimonials del segle XXI han d'incorporar una visió ampliada i centrada en les persones, tal com recullen marcs internacionals com la Convenció 2003 sobre patrimoni cultural immaterial i la Convenció de Faro. Igualment, la gestió del paisatge urbà històric demana eines modernes per conciliar conservació i transformacions urbanes (incloent-hi pressions derivades de nous usos, com el turisme), amb participació institucional i social.

A les Illes Balears, la Llei 12/1998 del patrimoni històric —vigent des de 1998— ha estat clau per a la protecció, però requereix una reforma integral per adaptar-se als reptes actuals i dotar-se d'un sistema més operatiu, predictable i protector en termes reals. Aquesta norma atribueix als Consells Insulars competències molt àmplies en declaració, autorització i tutela del patrimoni, incloses intervencions arqueològiques i programes d'ajuts.

Ahora, la Llei estableix controls preceptius i autoritzacions prèvies sobre BIC i béns catalogats que, si no es graduen segons impacte i risc, poden generar saturacions administratives i retards que no beneficien ni la protecció ni els professionals ni la ciutadania. En particular, exigeix informe preceptiu de la comissió insular en procediments que poden afectar béns protegits, i exigeix autorització prèvia per a qualsevol obra o canvi d'ús en immobles BIC o catalogats (a més de llicències municipals).

Per això, es considera imprescindible impulsar una reforma integral basada en: una protecció més moderna (incorporant plenament el patrimoni immaterial, paisatge i patrimoni industrial); eines normatives àgils per a catalogació col·lectiva; procediments més eficients basats en criteris d'impacte i una distribució més efectiva de funcions entre Consell i municipis.

Els models d'altres Comunitats Autònomes ofereixen bones pràctiques útils: una esfera de protecció local amb més protagonisme municipal, figures com la declaració genèrica per protegir categories completes de béns, i mecanismes per restringir usos incompatibles amb la preservació.

SEGON. En matèria d'arqueologia, el Decret 14/2011 ja defineix tipologies d'intervenció (programades, preventives i d'urgència) i incorpora instruments tècnics contemporanis com l'arqueologia vertical, a més de disposar l'atribució competencial insular. La nova Llei hauria d'integrar aquests continguts i, paral·lelament, Mallorca necessita una agenda pròpia: dades i mapes accessibles (amb protecció de la informació sensible), més personal, recerca estable i una millora de la gestió dels dipòsits i la cadena de custòdia.

En aquest sentit, el protocol de lliurament de material arqueològic vinculat al Museu de Mallorca estableix processos de dipòsit, revisió i inventari amb lliurament habitual a Son

SIGNAT PER

El conseller executiu de Presidència
Antonio Francisco Fuster Zanoguera
17/4/2026

SIGNAT PER

El secretari general
Antoni Benlloch Ramada
16/4/2026

Tous. Fonts recents indiquen pressió creixent sobre dipòsits i peces, amb ordres de magnitud de desenes de milers d'objectes emmagatzemats.

Finalment, és necessari limitar l'expansió d'usos turístics als BIC quan siguin incompatibles amb la preservació o l'accés social al patrimoni, i reforçar el control patrimonial sobre obra pública municipal, aprofitant eines com el 1,5% cultural previst per la normativa balear.

TERCER. El patrimoni marítim de Mallorca, en la seva dimensió material i immaterial, constitueix un element essencial de la identitat cultural de l'illa, caracteritzat per la seva riquesa i diversitat. En aquest marc, les embarcacions tradicionals representen l'expressió d'un coneixement tècnic acumulat al llarg de segles pels mestres d'aixa, i configuren un testimoni viu de la història social i marítima mallorquina.

En l'actualitat, aquest patrimoni es troba en una situació de vulnerabilitat, condicionada tant pels canvis tecnològics en l'àmbit de la construcció naval com per la manca de relleu generacional i de polítiques específiques de suport. Aquesta conjuntura ha provocat una reducció significativa del nombre d'embarcacions i en compromet la continuïtat.

La preservació d'aquestes embarcacions i de les tècniques constructives associades resulta imprescindible per garantir la pervivència d'aquest patrimoni viu. En aquest sentit, la declaració de la vela llatina com a Bé d'Interès Cultural evidencia la necessitat d'estendre mesures de protecció a les embarcacions tradicionals en conjunt.

Així mateix, les tècniques de construcció naval tradicional constitueixen un patrimoni immaterial que ha de ser objecte de reconeixement i protecció específica, en línia amb iniciatives adoptades en altres territoris.

Per tot això, es posa de manifest la necessitat d'impulsar actuacions coordinades entre administracions i agents implicats que permetin no només garantir la conservació d'aquest patrimoni, sinó també afavorir-ne la revitalització, atès el seu valor cultural i el seu potencial impacte positiu en l'economia local.

Per tot l'exposat, el Grup PSIB-PSOE al Consell Insular de Mallorca insta al Ple del Consell de Mallorca a adoptar els següents ACORDS:

1. Instar el Govern de les Illes Balears a iniciar el procés de reforma integral de la normativa balear de patrimoni històric, amb participació dels Consells Insulars, ajuntaments, Universitat de les Illes Balears, col·legis i associacions professionals del sector, experts de reconegut prestigi tant de la nostra Comunitat Autònoma com d'altres i i agents socials.

Aquesta nova llei haurà d'incorporar, entre d'altres, una revisió i debat sobre les següents visions:

a) una concepció contemporània del patrimoni (inclosos el patrimoni immaterial i paisatge) en coherència amb els marcs internacionals vigents, i que reforci el dret de la ciutadania a participar i accedir al patrimoni en condicions de sostenibilitat.

b) simplificació dels procediments, mantenint les garanties, però introduint un enfocament de proporcionalitat per establir circuits diferenciats segons impacte, reduint la sobrecàrrega de dictàmens preceptius en actuacions de baixa envergadura.

c) agilització de catalogació en bloc, inspirat en la figura de declaració genèrica existent en dret comparat, que permeti protegir categories completes de béns culturals (com barques històriques) o conjunts urbans amplis (com l'Eixample de Palma), sense perjudici de la informació pública i les garanties de seguretat.

SIGNAT PER

El conseller executiu de Presidència
Antonio Francisco Fuster Zanoguera
17/4/2026

SIGNAT PER

El secretari general
Antoni Benlloch Ramada
16/4/2026

SIGNAT PER

El conseller executiu de Presidència
Antonio Francisco Fuster Zanoguera
17/4/2026

d) desplegament autonòmic en arqueologia i paleontologia, incorporant continguts del Decret 14/2011 (tipologies d'intervenció, arqueologia vertical, criteris tècnics bàsics i marc competencial) i les disposicions més actualitzades en gestió patrimonial.

e) reforç dels instruments per a la redacció, actualització i digitalització dels catàlegs municipals de patrimoni, amb metodologies i plantilles homogènies, i amb una distribució més efectiva de funcions entre Consell i ajuntaments, seguint models comparats on el municipi assumeix un paper central en el catàleg de protecció.

f) en el marc dels recintes històrics, es desenvolupi un règim de tramitació que permeti que determinades actuacions de baixa envergadura puguin resoldre's en seu municipal (amb comunicació al Consell i capacitat inspectora), per evitar l'embossament administratiu, mantenint el control patrimonial efectiu.

g) reforçar el patrimoni industrial amb una definició i un règim més complet (béns immobles, mobles i immaterials, i dimensió social), promovent reutilitzacions compatibles i procediments ràpids davant riscos de pèrdua, alineant-se amb bones pràctiques comparades i criteris internacionals.

h) incorporar criteris explícits per limitar usos turístics als BIC i al seu entorn quan es demostrï incompatibilitat amb la preservació, amb la funció social del patrimoni o amb la qualitat de vida veïnal, reforçant el control sobre canvis d'ús i habilitant mesures de suspensió d'usos incompatibles.

i) Increment del control patrimonial en obres públiques municipals, incorporant informes patrimonials i criteris de preservació de la qualitat del paisatge urbà i paisatge en entorns sensibles, i aprofitant el 1,5% cultural com a instrument de finançament i d'integració de mesures de protecció i posada en valor.

j) implementar mesures per tal que el patrimoni pugui complir, al màxim possible i sense que es desvirtui el monument, amb les normes d'accessibilitat universal per a tot tipus de visitants per tal de facilitar els accessos i itineraris adaptats.

k) Reforçar els mecanismes mitjançant els quals la ciutadania i la societat civil organitzada pugui participar de manera més activa i àgil en la gestió del patrimoni: propostes de catalogacions, tutela o custòdia del patrimoni, divulgació, voluntariat, etc.

2. Instar l'Equip de Govern del Consell de Mallorca, a què impulsi un projecte de mapes i visor d'afectació arqueològica basat en criteris de seguretat i accés graduat (públic/professional), amb l'objectiu de facilitar autoritzacions i llicències d'obra, reduir incerteses i millorar la salvaguarda en intervencions de petita escala.

3. Instar l'Equip de Govern del Consell de Mallorca a promoure l'augment de recursos humans i materials destinats a la tramitació, inspecció i seguiment d'arqueologia, d'acord amb la càrrega competencial i la gestió de dipòsits i materials.

4. Instar l'Equip de Govern del Consell de Mallorca a impulsar una política estable de recerca arqueològica: convocatòries anuals amb capacitat d'executar projectes de llarga durada, flexibilització de les bases per adaptar-se a la recerca, i incorporació de línies d'ajut a publicacions (incloent revistes científiques) prenent com a referència el model menorquí.

5. Instar l'Equip de Govern del Consell de Mallorca a estudiar, dins el marc legal aplicable, fórmules de pagament avançat o bestretes en línies d'ajut arqueològic per garantir viabilitat dels projectes, prenent com a precedent convocatòries que ja han utilitzat bestretes del 100% amb justificació per anualitats.

6. Instar l'Equip de Govern del Consell de Mallorca acordar crear una Mesa d'Arqueologia com a espai permanent de coordinació i assessorament (administració insular i municipal,

SIGNAT PER

El secretari general
Antoni Benlloch Ramada
16/4/2026

SIGNAT PER

El conseller executiu de Presidència
Antonio Francisco Fuster Zanoguera
17/4/2026

comunitat científica i sector professional) per establir criteris comuns, revisar protocols, proposar millores procedimentals i alimentar una línia discursiva de patrimoni arqueològic de Mallorca.

7. Instar l'Equip de Govern del Consell de Mallorca a acordar revisar el marc de planificació insular en arqueologia (incloent-hi el programa anual previst a la normativa), definint prioritats de recerca, conservació i difusió, i coordinant-lo amb municipis i institucions culturals.

8. Instar l'Equip de Govern del Consell de Mallorca a encarregar i executar una auditoria externa a Son Tous per avaluar: estat de conservació de peces; possibles problemes estructurals; estat de catalogació i traçabilitat; adequació de protocols; i necessitat d'incorporar més personal, amb un pla de millora calendaritzat. Addicionalment, i de la mà de la comunitat científica i els tècnics corresponents, es valorarà de quina manera es podria gestionar l'exhibició de les troballes arqueològiques el més a prop possible del jaciment on foren trobades o en el centre d'interpretació que en depengui.

9. Instar l'Equip de Govern del Consell de Mallorca a posar en marxa un procés per generar una normativa que protegeixi, de forma global, els llaüts i altres embarcacions històriques tradicionals mallorquines.

10. Instar l'Equip de Govern del Consell de Mallorca a crear una coordinació interprofessional que integri els representants dels propietaris de les embarcacions històriques i tradicionals de Mallorca, que defineixi estratègies i actuacions a dur a terme per tal de protegir-les. També caldrà que es coordini amb la resta d'administracions com puguin ser la Direcció General de Ports i l'Autoritat Portuària de les Illes Balears, entre d'altres, per tal d'obtenir beneficis a l'hora de gestionar els amarraments i altres necessitats tècniques d'aquestes embarcacions.

11. Instar l'Equip de Govern del Consell de Mallorca a donar trasllat d'aquests acords al Govern de les Illes Balears, als ajuntaments de Mallorca i als agents socials i professionals del sector patrimonial, arqueològic i marítim.

- La senyora Roca proposa una transacció al punt núm. 1 de la moció, que el senyor Ferrer accepta.

- La senyora Roca proposa la votació separada dels punts, que el senyor Ferrer accepta.

Sotmés a votació el punt núm. 1, s'aprova amb el sentit de la votació següent:

Vots a favor: 25.

Vots en contra: 5.

Abstencions: cap.

Sotmés a votació el punt núm. 2, es produeix un empat, per la qual cosa, es fa una segona votació d'acord a l'article 87.3 del Reglament Orgànic del Consell de Mallorca.

Sotmés a votació el punt núm. 2 en segona votació, es rebutja amb el sentit de la votació següent:

Vots a favor: 15.

Vots en contra: 16.

Abstencions: cap.

Sotmesos a votació els punts núm. 3, 5, 8 i 11, s'aproven amb el sentit de la votació següent:

SIGNAT PER

El secretari general
Antoni Benlloch Ramada
16/4/2026

Vots a favor: 15.
Vots en contra: 5.
Abstencions: 11.

Sotmesos a votació els punts núm. 9 i 10, es rebutgen amb el sentit de la votació següent:

Vots a favor: 13.
Vots en contra: 16.
Abstencions: 2.

Sotmesos a votació els punts núm. 4, 6 i 7, s'aproven amb el sentit de la votació següent:

Vots a favor: 26.
Vots en contra: 5.
Abstencions: cap.

Acords

S'adopten els acords següents:

1. Instar el Govern de les Illes Balears a iniciar el procés de reforma integral de la normativa balear de patrimoni històric, amb participació dels Consells Insulars, ajuntaments, Universitat de les Illes Balears, col·legis i associacions professionals del sector, experts de reconegut prestigi tant de la nostra Comunitat Autònoma com d'altres i agents socials.
2. Instar l'Equip de Govern del Consell de Mallorca a promoure l'augment de recursos humans i materials destinats a la tramitació, inspecció i seguiment d'arqueologia, d'acord amb la càrrega competencial i la gestió de dipòsits i materials.
3. Instar l'Equip de Govern del Consell de Mallorca a impulsar una política estable de recerca arqueològica: convocatòries anuals amb capacitat d'executar projectes de llarga durada, flexibilització de les bases per adaptar-se a la recerca, i incorporació de línies d'ajut a publicacions (incloent revistes científiques) prenent com a referència el model menorquí.
4. Instar l'Equip de Govern del Consell de Mallorca a estudiar, dins el marc legal aplicable, fórmules de pagament avançat o bestretes en línies d'ajut arqueològic per garantir viabilitat dels projectes, prenent com a precedent convocatòries que ja han utilitzat bestretes del 100% amb justificació per anualitats.
5. Instar l'Equip de Govern del Consell de Mallorca acordar crear una Mesa d'Arqueologia com a espai permanent de coordinació i assessorament (administració insular i municipal, comunitat científica i sector professional) per establir criteris comuns, revisar protocols, proposar millores procedimentals i alimentar una línia discursiva de patrimoni arqueològic de Mallorca.
6. Instar l'Equip de Govern del Consell de Mallorca a acordar revisar el marc de planificació insular en arqueologia (incloent-hi el programa anual previst a la normativa), definint prioritats de recerca, conservació i difusió, i coordinant-lo amb municipis i institucions culturals.
7. Instar l'Equip de Govern del Consell de Mallorca a encarregar i executar una auditoria externa a Son Tous per avaluar: estat de conservació de peces; possibles problemes estructurals; estat de catalogació i traçabilitat; adequació de protocols; i necessitat d'incorporar més personal, amb un pla de millora calendaritzat. Addicionalment, i de la mà de la comunitat científica i els tècnics corresponents, es valorarà de quina manera es podria gestionar l'exhibició de les troballes arqueològiques el més a prop possible del jaciment on foren trobades o en el centre d'interpretació que en depengui.

SIGNAT PER

El conseller executiu de Presidència
Antonio Francisco Fuster Zanoguera
17/4/2026

SIGNAT PER

El secretari general
Antoni Benlloch Ramada
16/4/2026

8. Instar l'Equip de Govern del Consell de Mallorca a donar trasllat d'aquests acords al Govern de les Illes Balears, als ajuntaments de Mallorca i als agents socials i professionals del sector patrimonial, arqueològic i marítim.

I, perquè consti, expedesc el present certificat, amb el vistiplau del conseller executiu de Presidència.

Vist i plau,

El conseller executiu de Presidència
(Decret de dia 19 de juliol de 2019,
BOIB núm. 104, de 30 de juliol de 2019)

SIGNAT PER

El conseller executiu de Presidència
Antonio Francisco Fuster Zanoguera
17/4/2026

